

GRENOBLE

IN "ELAN"

V NEKAJ NADALJEVANJIH BOM SKUŠAL NAPI-
SATI POTEK OLIMPIADE V REPORTAŽNI OB-
LIKU - TAKO KOT SEM JO SAM DOJEL IN
DOŽIVEL. V DANAŠNJI ŠTEVILKI PA BO TO
IZZVENELO BOLJ KOT SLUŽBENO POROČILO.

PO DOGOVORU S TOV. SAJBICEM, VODJEM
SERVISNE GRUPE IN ING. ROBIČEM, VOD-
JEM 1. GRUPE OBISKOVALCEV OLIMPIADE,
BO TO KOMPLEKSNA OBDELAVA SNOVI ZA VES
ČAS TRAJANJA OLIMPIJSKIH IGER. PRIDR-
ŽUJEMO SI PRAVICO, DA NAS KDO OD UDE-
LEŽENCEV V NASLEDNJIH ŠTEVILKAH "NAŠE
SMUČINE" DOPOLNI - PREDVSEM PO STROKO-
VNI PLATI IN TO TUDI ŽELIMO IN PRIČA-
KLJEMO.

Olimpiada 1968 je za "Elan" pomenila
največji uspeh. Prvič v zgodovini smu-
čarskega športa so naše smuči prodr-
le v svet v precejšnjem številu kot te-
kmovalne smuči - enakovredne svetovno
znanim znamkam. Kljub temu, da je bila
v začetku zelo ostra zahteva olimpijs-
kega komiteta, da proizvajalci smuči
ostanejo anonimni, saj so hoteli celo,
da tekmovalci pokrijejo znamke produ-
centov na smučeh, je koncem koncev iz-
padla kot prizorišče največjih reklam
tudi za proizvajalce smuči. Na celih
straneh francoskih časopisov so propa-
girali domači tovarnarji svoje "dilce".
Od tujih je bilo opaziti le HEAD-a in
KNEISSEL-a, ostalih ni bilo. Elan pa
si je moral svojo reklamo ustvariti
sam, na licu mesta, na prizorišču sa-
mih olimpijskih iger.

Lahko trdimo, da je to tudi uspel in
da je uspel celo mnogo boljše, kot smo

mogli pričakovati.

Tri mesece pred pričetkom spektakla je
158 podjetij prosilo prireditelja, da
pošlje svoje servise na prizorišče,
med njimi tudi Elan. Dovoljenje je do-
bilo le 40 prositeljev, seveda Elan na-
Teh 40 srečnežev pa se je gibalo po te-
renih, zelo omejeno in klavrno, po ve-
čini v francoskih policijskih avtomobi-
lih, v točno odrejenih prostorih. Na-
šim fantom - pod vodstvom tov. Sajbica,
ki je bil predstavnik našega podjetja
tja povabljen tudi s strani vodstva
švedske reprezentance kot njihov vodja
servisa - je preko generalnega sekreta-
rja olimpijskih iger, g. Sludinjaka
uspelo, da so dobili za naš servisni
combi oznako P, s katero smo se lahko
neomejeno gibali po vseh terenih. Za
udeležence pa službene oznake, ki smo
jih nosili na rokavih ali na prsih, kot
vsi drugi odgovorni funkcionarji - in
to brezplačno. Drugi so za to morali
položiti težke denarje. To je Sajbicu
uspelo na priporočilo njegovega nečaka,
ki ima sorodnika v francoskem parlame-
ntu. Zveze na najvišji ravni! Naši fan-
tje v modernih servisnih kombikombih,
kakor mi s službenimi oznakami, smo
bili vseh vstopnin in žičnic prosti in
smo s tem prihranili precej deviz. Ni-
ti nismo imeli stroškov s prevozi z av-
tobusom, ker smo se vozili z lastnim
kombijem. Tereni posameznih disciplin
olimpijskih iger so zelo raztrešeni
okoli Grenobla, od 30 do 70 km na vse
strani. Brez kombija ne bi mogli opravi-
viti skoraj ničesar.

Smatram, da je Elan uspel z lastno reklamo v taki širini, kar ni uspelo nikomur od konkurence.

Spikerjev glas tik pred tekmo v veleslalomu za moške, ko je z napovedjo v francoščini, angleščini in nemščini obrnil pozornost več desetisočglave množice obiskovalcev na naš servis, na naših 6 smučarjev v enakih dresih z napisom "Elan", ko so se lepo spuščali po strminah Chamroussa - je pomenila za nas največjo reklamo. Objava, da se Elanov servis iz Jugoslavije, že ves čas olimpiade prizadevno angažira na tako pomembni prireditvi, kjer je zbran ves cvet tekmovalcev, strokovnja kov in proizvajalcev iz vsega sveta - je neprecenljiva. Take pozornosti ni bil deležen nihče od naših konkurentov, niti Francozi.

Predstavnike Elana je bilo srečati vsak čas in povsod in s tem ustvariti videz zelo močne aktivnosti in moči podjetja v svetovnem vrhu. Od drugih ni bilo po tej plati dosti videti.

Najvažnejše pa je bilo dejstvo, da so Elanove smuči močno prodrle v sam vrh olimpijskih tekmovalcev, posebej Sajbio in pa ing. Robič, ki sta budno spremljala tiste fante in dekleta, ki so s smučmi ponesli naše ime na olimpijska prizorišča. Iz poročila, ki ga je ing. Robič podal na UO, je možno razvideti uspeh:

SLALOM je vozilo 6 parov:

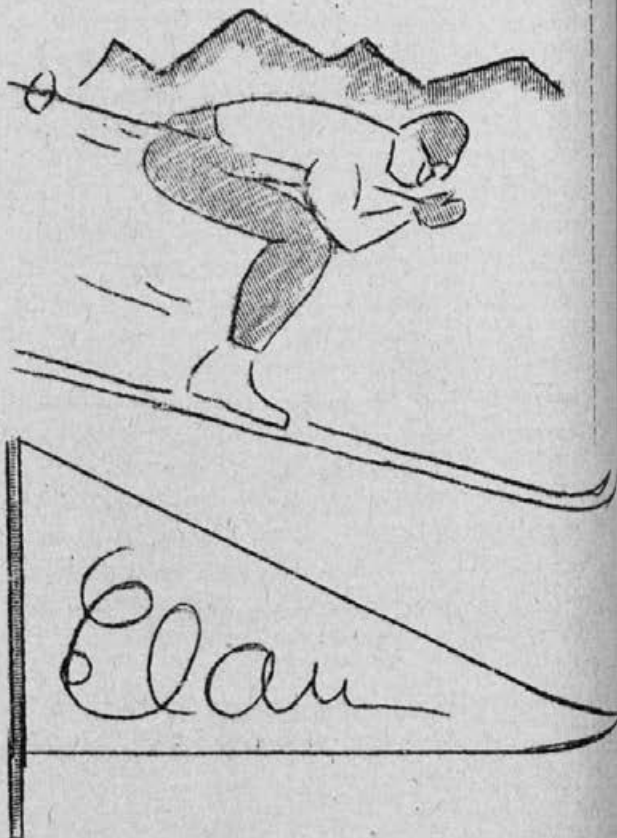
1. JAKOPIČ	Jugoslavija
2. GAZVODA	Jugoslavija
3. KLINAR	Jugoslavija
4. PECK	Lichtenstein
5. FRICK	Lichtenstein
6. MARTA (ženska)	Lichtenstein

VELESALOM 5 parov:

1. JAKOPIČ	Jugoslavija
2. GAZVODA	Jugoslavija
3. ANKELETOVA	Jugoslavija
4. FRICK	Lichtenstein
5. MARTA	Lichtenstein

SMUK 7 parov:

1. JAKOPIČ	Jugoslavija
2. GAZVODA	Jugoslavija
3. KLINAR	Jugoslavija
4. ANKELETOVA	Jugoslavija
5. MARTA	Lichtenstein
6. RICHARDSON	Švedska
7. LINDSTRÖM	Švedska

SKOKI (Po izvlečku natančnega zasledovanja s strani tov. Finžgar Mihe):

	Nacija	Autrans 70 m	St. Niezer 90 m
1.	Jugoslavija	MESEC	MESEC
2.	Jugoslavija	ZAJC	ZAJC
3.	Jugoslavija	ERŽEN	ERŽEN
4.	Jugoslavija	ŠTEFANČIČ	ŠTEFANČIČ
5.	Jugoslavija	SMOLEJ	SMOLEJ
6.	Jugoslavija	PEČAR	PEČAR
7.	Avstrija	PREIML	PREIML
8.	Italija	AIMONI	AIMONI
9.	Finska	-	KANKONEN
10.	Finska	-	VÄISÄNEN

Skupno je v vseh disciplinah vozilo 28 tekmovalcev vseh vrst Elanovih smuči iz 6 držav. To je za prvič ogromen uspeh.

Kot zelo važen moment je bil tudi ta, da je večina Jugoslovanskih tekmovalcev vozilo Elanove smuči in pa da je naša udeležba bila močna moralna opora, saj smo bili z njimi v stalnem kontaktu in jim skušali ustreči kar se je pač dalo. Vpostavljeni so bili tudi kontakti z vodstvom naše ekipe, tov. Poličem, Belopavlovičem, Magušarjem, Senčarjem in drugimi.

Po propagandni plati pa je bilo med publiko, med smučarje razdeljeno preko 1000 kovinskih Elanovih značk, 100 komadov iz blaga, preko 500 prospektov in 300 zastavic, po vseh smučiščih od Grenobla do Briancona in tja do Torina v Italiji. Na tem teritoriju je nešteto smučišč, žičnic, smučar^{skih} šol in domov.

Bistvene možnosti pa so bili tudi direktni kontakti z vodstvi ekip posameznih držav:

ČEHI:

Major Janušek, predsednik "DUKLE" iz Prage, je imel za Elan izreden posluh. Obljubil je, da bo na SPARTAKIADI (olimpijadi vzhodnih držav) februarja naslednjega leta odstopil Elanu najlepši prostor za razstavo naših športnih izdelkov, predvsem smuči. Za to prireditve bodo uporabili tudi naše zastavice, naše štartne številke in oznake za start in cilj s tovarniško oznako. Izdali bodo svoj bilten in odstopili v njem prostor za našo reklamo. Za preiskus je dobil 1 par metalnih in 2 para Fiberglas smuči. Njegov pomočnik podpredsednik "Dukle" prof. Krač-

mar, ki bo organizator "Špartakiade" je bil stalno z nami. Obg pa sta nam sposlovala kontakt z Ruskim vodstvom olimpijske ekipe. Zanimali so se za veleslalom in smuk smuči in se bodo o tem še posvetovali doma. S seboj so vzeli naše prospekte.

LICHTENSTEIN

je bil s svojim vodstvom in s tekmovalci naš ožji partner, brez kakršnih koli finančnih obveznosti. Oni bodo v bodoče tekmovali v glavnem z našimi smučmi z edinim pogojem, da jih bomo zadostno in pravočasno oskrbovali s smučmi. Simpatični trener priporoča da Elan vspostavi kontakt z mladino iz Lichtensteina, od katerih jih že 6 vozi naše smuči in so nade bodočnosti. Ta poseg in kontakt z njimi bo nedvomno pozitivno vplival na prodajo naših smuči v Švici preko kupca g. Bosharda.

ŠVEDI:

Z njimi imamo že daljši kontakt in pogodbeni odnos in so bili poleg naših najbližje moštvo. Z našo pomočjo in uslugami servisa so bili nadvse zadovoljni. Servisna skupina je bila vsak dan med njimi za pregled, pripravo in popravilo smuči.

Pozornost je vzbudil tekmovalec Lindström, ki je zasedel v smuku odlično 29. mesto z našimi smučmi. Če ga ne bi zaneslo, računajo, da bi bil lahko med prvimi petnajstimi.

VZHODNI NEMCI:

Vspostavljeni so bili prvi kontakti. Zanimajo jih naše smuk smuči. Njihov trener je bil zelo dostopen in se je pohvalno izrazil z našo kvaliteto.

ZAHODNI NEMCI:

So zelo simpatizirali z Elanom in bodo naše smuči priporočili njuni mladi generaciji. Oskrbeli smo jih s prospekti in značkami.

LIBANON:

Zanimali so se za 2 para smuči za njihove tekmovalce vendar ni bilo primernih v izbiri. Perspektivno lahko računamo nanje.

Med skakalci pa so bili predvsem Avstrijci, Italijani, Finci, Američani in Čehi, poleg naših domačih. To temo o skakalnih smučeh v celoti bo obširno obdelal v naslednji smučini tov. Finžgar Miha. Te so najbolj perspektivne.

Na koncu pa še nekaj misli o naših konkurentih, ki so nastopali na prizoriščih olimpiade.

FRANCOZI: Rossignol, zelo korekten in ustrežljiv. Imel je v Chamroussu velik razstaveni prostor in nam je ponudil celo pomoč, če bi jo potrebovali. Kvaliteto naših smuči je ocenil kot dobro.

AVSTRIJCI: Kneissel, Fischer, Kästle, zelo zadržani, sicer do Elana korektni. Pri njih je čutiti rešpekt pred našim podjetjem. Slišati je bilo izjavo, da je Elan organizacijsko preplaval druge producente na olimpiadi.

OSTALE FIRME ZA OPREMO:

Marker in Nevada sta bili na mestu v odnosu na Elan, dočim je Tyrolia ostala v senci.

(Nadaljevanje na str. 25)

NOBENE RECESIJE V PROIZVODNJI SMUČI

Avstrijski gospodarski časopis "WIRTSCHAFT" (Gospodarstvo), je dne 27. decembra 1967 prinesel članek pod gornjim naslovom. V tem članku list ugotavlja, da se predvideva, da ne bo recesije, odnosno nazadovanja v proizvodnji in prodaji smuči. Članek je zanimivo sestavljen in sicer na ta način, da "DIE WIRTSCHAFT" vprašuje glavne avstrijske producente smuči, ki s primernimi odgovori na to odgovarjajo.

Med producenti so izbrani vodilni producenti na svetu in sicer po abecednem redu:

BLIZZARD (g. Arnsteiner)
FISCHER
KÄSTLE
KNEISSL

Torej poleg francoskega Rossignola in amerikanca Heada so vprašali vso svetovno elito proizvajalcev smuči.

Članek ugotavlja sledeče:

Mnogo bolj, kakor po tekmovalnem smučarskem športu, je Avstrija poznana kot producent smuči, to je kot smučarska nacija št. 1. Avstrijska industrija smuči je v zadnjih letih zaradi visoke kvalitete, poleg tega pa še zaradi primernih cen svojih produktov dosegla in osvojila vsa mednarodna tržišča. Zaradi tega se je list "DIE WIRTSCHAFT" obrnil na vodilne osebe smučarske industrije z vprašanjem, kaj si obetajo in kako presojuje bodoči zastoj v industriji smuči.

Vodilnim proizvajalcem so postavili 8 vprašanj. Odgovori, ki jih je list dobil, pa so sledeči:

1. KAKO V SPLOŠNEM OCENJUJETE USPEHE V LETU 1967 IN KAKO GLEDATE NA MOŽNOSTI ZA LETO 1968?

BLIZZARD:

Posel je postal vsekakor težji. Velik del smučarskih proizvajalcev zaradi tega nima popolnoma razprodanih zalog. Če pa smo pri Blizzardu kljub temu razprodani, to govori v prid naše znamke.

FISCHER:

Gospodarska stagnacija v Evropi je imela precejšen vpliv na prodajo smuči v Zvezni republiki Nemčiji, kakor tudi v Avstriji. Naročila so bila dana z večjo previdnostjo.

Vsekakor pa bodo vremenske prilike v naslednjih tednih pokazale, kakšen bo razvoj in od teh vremenskih prilik bo tudi odvisno, kako se bo sezona 1967/68 razvijala (ta vprašanja so bila postavljena seveda sredi decembra, ko smo imeli slabo zimo).

Fischer predpostavlja tudi, da se bo, ker decembra še ni bilo snega, konkurenca zelo poostrila. Predvsem bo težko na nemšem tržišču, kjer bo prišlo

še do velikih konkurenčnih bojev in tudi do nekaterih izpadov.

KÄSTLE:

Leto 1967 je izpolnilo naše želje. Beležimo manjši dvig prodaje, kljub stagnaciji, v Nemčijo. Kot možnosti za leto 1968 pa predvidevamo predvsem, da bomo uspeli dvigniti prodajo v prekomorske dežele.

KNEISSL:

Za letošnje leto ocenjujemo naše gospodarske uspehe v splošnem kot dobre. Možnosti za leto 1968 smatramo prav tako, da bodo dobre. To pa izhaja iz tega, ker smo začeli obratovati v prvi stopnji našega obrata III., ki smo ga odprli 1. septembra 1967. Zaradi tega novega obrata bo produkcija zrasla od 140.000 parov smuči na 200.000 parov. Dvig produkcije pa v glavnem sloni na ugotovitvi, da prodaja plastičnih smuči vedno bolj narašča. To je tudi statistično dokazano in podatki govorijo o možnem napredovanju. Mi, kot izumitelji plastičnih smuči, bomo po tem povečanju sigurno prišli na svoj račun. Po naši zamisli, ko bo dokončana izgradnja nove hale št. III, se bo dvignila produkcija na 300.000 parov letno!

O p o m b a :

Ker vsaj delno poznam Kneissla, pa je ta številka veliko pretirana in Kneissl ne bo prišel niti na polovico gornje številke! Seveda je jasno, če bi delal v treh posadah, kar pa zaradi prodaje ni verjetno, bi morda dosegel tako številko.

Za primerjavo z mišljenjem avstrijskih producentov, pa priložimo še mnenje z naše jugoslovanske strani, odnosno kar konkretno z Elanove pozicije - na vsa vprašanja, ki so jih postavili Avstrijcem.

Za prvo vprašanje lahko rečemo sledeče:

"ELAN":

V lanskem letu smo v plošnem zadovoljni, predvsem pa smo zadovoljni zaradi prodora na prekomorska tržišča USA. Zahvaljujoč temu, smo dvignili izvoz nad 31 %, odnosno smo ga napram letu 1965 skoraj podvojili. Manj zadovoljujoče pa je domače tržišče, kar je predvsem predpisatu dejstvu, da je podjetje "Rade Šupič" iz Reke šlo v konkurz in je na tržišče pod izredno nizkimi cenami (smučka po nekaj tisoč dinarjev) vrgel vso konkurzno maso v količini cca 53.000 parov smuči. To se seveda na domačem tržišču mora poznati.

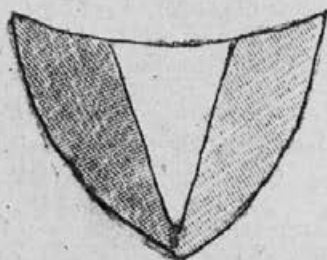
2. KAKŠEN POMEN IMA ZA VAS DOMAČE TRŽIŠČE?

BLIZZARD:

Od velikih avstrijskih proizvajalcev smuči ima tovarna Blizzard največji odjem na domačem tržišču, cca 48 % celotne produkcije plasira na domače tržišče.

FISCHER:

Domače tržišče absorbira od naše proizvodnje okoli 30 %. Domače tržišče poleg Švice pomeni za nas glavno smer prodaje.

KÄSTLE:

Domače tržišče dobiva vedno več in več na pomembnosti, predvsem zaradi naše pozorne obdelave in pa organizirane reklame. Poleg tega pa je domače tržišče, kar se tiče samega zaslужka, sigurno najinteresantnejše.

KNEISSEL:

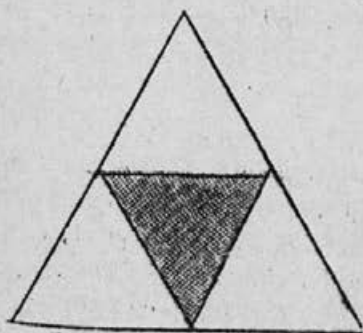
Domače tržišče je za nas zelo važno, saj 30 % celotne produkcije plasiramo doma.

No, in kakšen naj bi bil odgovor s strani

"ELANA":

Domače tržišče za smuči iz leta v leto postaja zanimivejše in je v desetih letih prilezlo od cca 4 % na okoli 15 % celotne prodaje. Nizek odstotek je pa vsekakor neugoden za našo tovarno. Če pogledamo avstrijske proizvajalce vidimo, da imajo na domačem tržišču zelo lep plasman in kakor pravi Kästle, zaslužek je na domačem tržišču najboljši.

O tem seveda vemo tudi v Elanu, toda smučarski šport je v glavnem razvit samo v republiki Sloveniji in delno v Hrvaški.

3. KOLIKO VAŠE PROIZVODNJE PA IZVAŽATE?

BLIZZARD:

52 % gre v export.

FISCHER:

Delež exporta je cca 70 %.

KÄSTLE:

65 %, preje pa smo izvažali celo 75 %.

KNEISSEL:

Delež izvoza je 70 %.

in naše podjetje

"ELAN":

Naš izvoz znaša za lansko leto cca 85 % prodaje smuči v vrednosti pa 1,811.000 \$ in je za 3 % višji kot leta 1966, oz. skoraj dvojno tako visok kot leta 1965.

4. KATERE DRŽAVE SO VAŠI GLAVNI ODJEMALCI?

BLIZZARD:

Zaporedje odjemalcev: Nemčija, Amerika, Švica, Japonska so naši glavni odjemalci.

FISCHER:

USA, Nemčija, Švica, Japonska, Francija, Italija.

KÄSTLE:

Švica, USA, Japonska, Italija, Švedska.

KNEISSEL:

USA, Japonska, Nemčija, Italija, Kanada, Švica.

Mi skupno izvažamo v 48 držav, kar pomeni, da izvažamo v vse države, v katerih je smučanje poznano kot šport.

Odgovor našega

"ELANA":

Glavni odjemalec je USA, kateremu je enaka Švica, nato slede skandinavske zemlje na čelu s Švedsko, Francija, Italija, Kanada. Tu bi si dovolili še opombo:

Vsi štirje proizvajalci Avstrije so našli med glavnimi odjemalci tudi Japonsko. Zaradi tega je važno, da bi opozoril na enega izmed mojih zadnjih člankov, kjer sem razpravljal o Japonskem tržišču. To sigurno potrjuje, da bomo o Japonski morali v letošnjem letu narediti korak naprej, da osvojimo tudi to, za nas zelo važno tržišče.

5. KAJ PRESOJATE, ALI BO RAZVRDNOTENJE ANGLEŠKEGA FUNTA IN RAZVRDNOTENJE OSTALEGA DENARJA VPLIVALO NA VAŠ IZVOZ?

BLIZZARD:

Če bo ostalo samo pri razvrdenju funta in ne bo nobenega razvrdenja v deželah, kjer so naši glavni odjemalci, je to razvrdenje za nas nepomembno.

FISCHER:

Razvrdenje funtsterlinga se bo v okviru prodaje, ki smo jo imeli sedaj na funtsterlinško področje vsekakor negativno pokazalo. Ker pa je ta izvoz relativno majhen, nas to razvrdenje ne prizačene.

KÄSTLE:

Ne bo imelo.

KNEISSEL:

Pred kratkim nastalo razvrdenje funtsterlinga in tudi razvrdenje nekaterih drugih nacionalnih vrednot bo vsekakor v neki meri vplivalo na naš izvoz. Vendar smatramo, da ne bo prišlo do pomembnejšega vpliva na naš izvoz, ker države, kakor so Anglija, Španija, Danska, ne igrajo pomembne vloge v našem izvozu. Upamo, da bomo kljub povišanim cenam v teh državah naše smuči lahko prodali. Naše smuči, katerih kvaliteta je poznana, lahko tudi v teh državah še vedno prodajamo po zvišanih cenah.

No, in odgovor

"ELANA":

Za nas nima to razvrdenje nobenega vpliva.

6. ZA KATERE DRŽAVE MISLITE, DA SO PERSPEKTIVNE ZA BODOČI IZVOZ SMUČI?

BLIZZARD:

Če govorim na daljšo distanco, računamo na Francijo, Japonsko, Skandinavske zemlje, kot najbolj perspektivne trge. Namenoma pa sem izpustil nepomembne dežele, kakor je Nova Zelandija, Islandija, itd, kjer sicer procentualno smučarski šport izredno raste, vendar niso odločujoče, ker so to, kakor rečeno, manjše države in odjemalci.

FISCHER:

Skandinavske dežele in pa dežele vzhodnega bloka. Torej vzhodne socialistične države.

KÄSTLE:

Francija in Kanada.

KNEISSL:

Ne bodite prosim užaljeni, če vam na vaše vprašanje, katere države smatramo, da so perspektivne za izvoz, ne damo odgovora. Tu imamo svoje vzroke.

No, in odgovor

"ELANA":

Pridružujemo se Fischerju: Skandinavija in pa Socialistične države (vzhodni blok), kakor ga imenuje Fischer. Za nas je tudi pomembna Japonska, o kateri sem že govoril.

7. KAKŠNE MOŽNOSTI IMAJO INOZEMSKI PRODUCENTI, DA BI PRODRLI S SMUČMI NA AVSTRIJSKO TRŽIŠČE?

BLIZZARD:

Začasno ne vidimo za inozemske proizvajalce nobenih možnosti, da bi prodrli na avstrijsko tržišče, ki je po vprašanju kvalitete, cenah in pa po servisu daleč pred ostalimi.

FISCHER:

Samo takrat bodo imeli nekaj šans, če bodo prinesli nove produkte.

KÄSTLE:

Zaradi izredno visoke zaščitne carine (24 % in 8,5 % dodatnega davka), momentalno ni nobene nevarnosti. Prav tako v EFTA državah (to so Švica in skandinavske zemlje), tudi praktično ni nobene konkurence (tam so namreč odpravljene medsebojne carine). Če pa bi se Avstrija pridružila evropski gospodarski skupnosti, pa se bo situacija močno spremenila.

KNEISSL:

Možnosti, da bi eden od inozemskih producentov prodril na avstrijski trg, imenujemo mi kot zelo male, kajti Avstrija je in slovi še vedno kot proizvajalec kvalitetnih smuči.

In naš odgovor

"ELAN":

Kljub temu, da smo v letošnjem letu tudi prodrli na avstrijski trg, so to male in nepomembne količine. Torej, strinjamo se z odgovori Avstrijcev.

8. KATERI MATERIAL SMATRAJI, DA BO V BODOČNOSTI IMEL VODILNO VLOGO V PROIZVODNJI SMUČI?

BLIZZARD:

Kombinacija materialov metala in pa plastike, po našem mnenju pripada bodočnosti. To dejstvo je za nas posebno razveseljivo, ker smo na tem področju v izkušnjah daleč pred ostalimi proizvajalci.

FISCHER:

Kombinacija metala in plastike.

KÄSTLE:

Kombinacija metala in plastike.

KNEISSL:

Na vaše vprašanje, kateri material smatramo material bodočnosti, lahko odgovorimo samo z enim odgovorom, to je plastika!

Statistično je namreč dokazano, da gre trend preko lesenih smuči, kakor tudi od metalnih smuči vedno v prilog plastičnih smuči.

V naši proizvodnji uporabljamo Glass-fiber laminat, ki je oblit z epoksi smolo in ima odlične lastnosti elastičnosti in pri uporabi deljenih jeklenih robnikov, daje smučki izredno ugodne lastnosti za vožnjo.

V tem odgovoru je Kneissl tudi najavil svojo "čest pripravo" za merjenje elastičnosti smuči. Priložil je tudi, kot kaže - sliko, vendar te slike v tem časopisu ni.

Nato pravi Kneissl sledeče:

Za naše smuči uporabljamo Petex obloge, in to za stranske in za drsne ploške. Z uporabo Al gornjih robnikov, kakor z vtopljenimi "Nirosta" ščitniki, za kornico in pa peto, dobijo naše smuči največje možne odpornosti proti obrabi.

In naš odgovor

"ELAN":

Najbrž bo zelo kratek. Vsekakor drži, da gre razvoj (trend) preko metalne smuči na plastiko in to bi se morali dobera zapomniti in v tej smeri predvsem razvijati plastično smučko (tudi "čisto" plastično)!

Na koncu teh vprašanj pa ta časopis daje svoje pripombe in pravi med drugim sledeče:

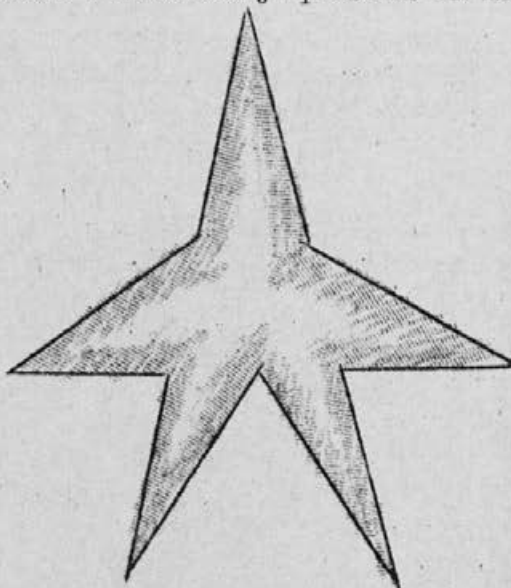
"Odgovori in vprašanja, ki jih je dala najmočnejša grupa smučarskih proizvajal-

cev, pokazujejo, da je slika razvoja v glavnem zelo pozitivna. Malo nazadovanje in pa pripombe na gospodarsko situacijo so bile prav za prav dane samo tam, kjer se je konkurenca močno poostrila, n.pr. na zahodno nemškem tržišču (tu bi opomnil, da popolnoma enako ugotavljamo tudi v Elanu). Vsekakor pa je brez vsake zaskrbljenosti za avstrijsko industrijo možnost, da bi inozemskim konkurentom uspelo, da bi se na avstrijskem tržišču pojavili v konkurenčnih količinah.

Vzrok za to pa je vsekakor v kvaliteti in v dobrem servisu, ki ga nudijo domače firme. Ne bi smeli pozabiti tudi to, da je dolgoletno intenzivno raziskovalno delo doprinele k temu, da so avstrijski proizvajalci konkurenci dorasli in da s precejšnjo prednostjo proizvajajo zelo racionalno, kar pomeni poleg ostalih prednosti tudi umirjeno, ceneno in serijsko proizvodnjo, ki tako zagotavlja absolutno visok kvalitetni standard same proizvodnje."

Interesantni so tudi odgovori na vprašanje, katere materiale smatrajo kot materiale bodočnosti za proizvodnjo smuči.

Na to so vsi štirje enako odgovorili (razen delno Kneissla, ki je pa svojstven, ker vidi samo sebe) t.j. da je bodočnost v kombinaciji plastike in me-

tala. Ta trditve pa nima karakterja nekega "prerokovanja" brez podlage, temveč je njena osnova v rezultatih raziskovalnega dela njihovih znanstvenih ustanov.

Vsekakor pa je zelo zanesljivo, dodaja na koncu list, da se v današnjem času, kjer se opaža popuščanje konjunktura, ta avstrijska proizvodnja smuči - tako odlično drži na svetovnem trgu.

Tem trditvam se moramo pridružiti tudi mi z željo, da bi naš Institut še intenzivneje delal na osvajanju proizvodnje najdražjih, predvsem pa plastičnih smuči.

Za bodočnost se ni bati, v kolikor bomo podvojili naše strokovne napore in z osvajanjem novih kvalitetnih smuči, istočasno razširjali tudi tržišče.

Bojan Zajc
Opomnite
vše oči!

O uporabi zaščitnih očal na delovnih mestih, kjer je izrazita nevarnost za poškodbe, je bilo že veliko pisano. Obstaja tudi vrsto predpisov in navodil, vzgojnih filmov in drugih oblik prikazovanja pomena zaščite oči. Seveda nam pa najbolj nazorno prikazujejo primeri oseb, ki so se zdravili po različnih klinikah in bolnicah zaradi poškodb oči pri delu. Nekateri od teh pa so zaradi posledic celo oslepel.

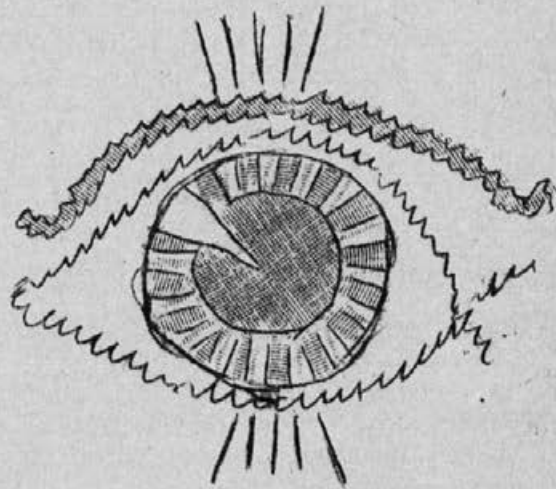
Tudi v našem podjetju se dogaja, da nekateri pozabljajo in ne uporabljajo zaščitnih očal. Pri delu na brusilnih strojih, varenju, delu z jedkimi tekočinami itd., večkrat ne uporabljamo zaščitnih očal. V zadnjih petih letih je

bilo v podjetju 8 primerov poškodb pri delu, ki jih bi z uporabo zaščitnih očal lahko preprečili, ne vemo pa za tiste primere, ko poškodovanci niso iskali prve pomoči, oz. niso bodeli. Teh je veliko več. Res je, da do danes še ni bilo težjih posledic, toda kaj bo jutri? Bil je primer, ko je moral odgovorni vodja zaradi malomarnosti delavca, ki je brusil brez zaščitnih očal, plačati mandatno kaznen 50 Ndin inšpektorju dela, toda tudi na to smo pozabili.

Postavljamo si vprašanje, kako rešiti ta problem. Ali naj odgovorni vodja stalno stoji za delavcem in ga opozarja če vidi kazni, ki jih določa Pravilnik o delovnih razmerjih ne pomagajo več.

Vsak izgubljeni delovni dan predstavlja za podjetje veliko, posebno če gre za poškodbe pri delu, ko moramo plačevati vse stroške zdravljenja. Kje bomo dobili invalidska delovna mesta za poškodovance s trajnimi posledicami na očeh in kdo bo za to odgovarjal?

Smatramo, da si tega ne bomo smeli dovoliti in bomo morali v korist kolektiva in tudi tistih, ki ne bodo uporabljali zaščitnih očal, poskrbeti varnostne ukrepe do skupnosti, pa tudi če bomo morali na naše stroške poklicati zunanje oblastvene organe zaradi potrebnih varnostnih ukrepov, čeprav je žalostno, da se sami ne zavedamo, da so zdrave oči naše največje bogastvo.

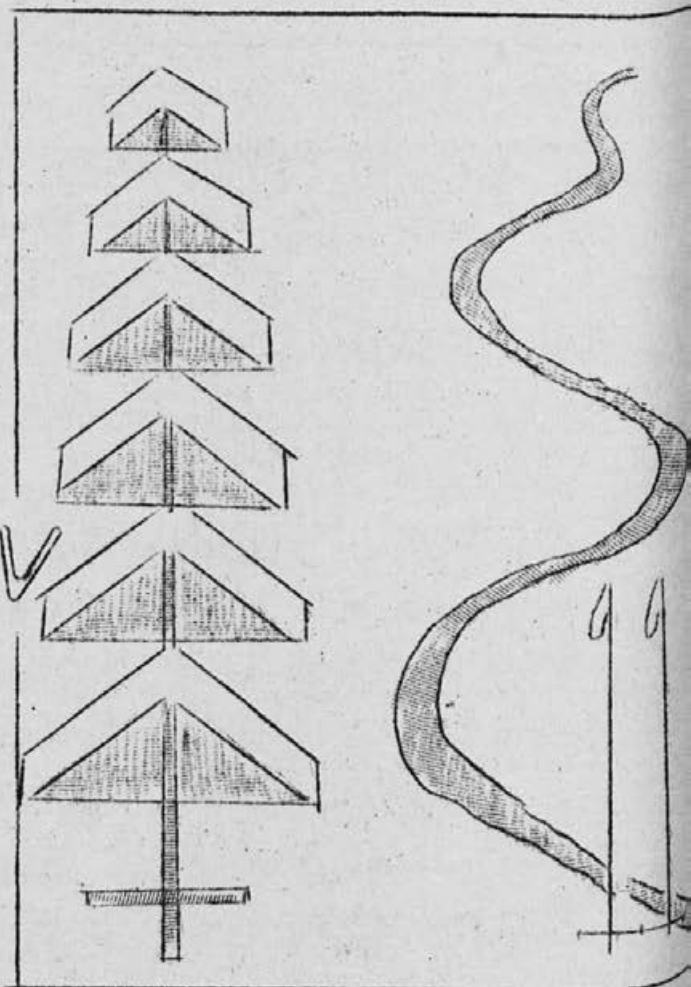

izreden uspeh elanovih smučarjev

NA IX. REPUBLIŠKEM PRVENSTVU GOZDARJEV,
LESNOINDUSTRIJCEV IN LOVCEV V ČRNI NA
KOROŠKEM, 22 in 23. 2. 1968.

Rezultati:

VELESALOM MOŠKI (107 nastopajočih)

Doseženo mesto	Priimek in ime	Organizacija	Ekipa	Dosežen čas
1.	Lakota Peter	GG. Bled	I.	1 07",4
2. - 3.	Fortin Alojz	GG Slovenj Gradec	I.	1 12",0
2. - 3.	Srebre Ivan	GG Slovenj Gradec	I.	1 12",0
4.	Mulej Tine	LZG Kranj	I.	1 12",2
5.	Pirkmajer Andrej	Papirnica Vevče	I.	1 14",0
6.	Bohinc Janez	"Elan" Begunje	I.	1 14",2
7. - 8.	Detiček Friderik	"Elan" Begunje	I.	1 14",9
7. - 8.	Gvenkelj Franc	"Elan" Begunje	I.	1 14",9
9. - 10.	Lunežnik Tone	"Marles" Maribor	I.	1 15",2
9. - 10.	Klinar Jože	LZG Kranj	I.	1 15",2
13.	Štefe Janez	LZG Kranj	I.	1 16",4
15. - 16.	Perkovič Franc	"Elan" Begunje	I.	1 17",0

Doseženo mesto	Priimek in ime	Organizacija	Ekipa	Dosežen čas
21.	Pintarič Franc	"Elan" Begunje	II.	1 18",7
27.	Peternel Janez	"Elan" Begunje	II.	1 20",2
31.	Pohar Franc	"Elan" Begunje	II.	1 21",2
38.	Grn Janko	"Elan" Begunje	I.	1 23",8
47.	Krivic Jože	"Elan" Begunje	II.	1 29",0
87.	Resman Oto	"Elan" Begunje	II.	1 44",4

STAROSTNI RAZRED (17 nastopajočih)

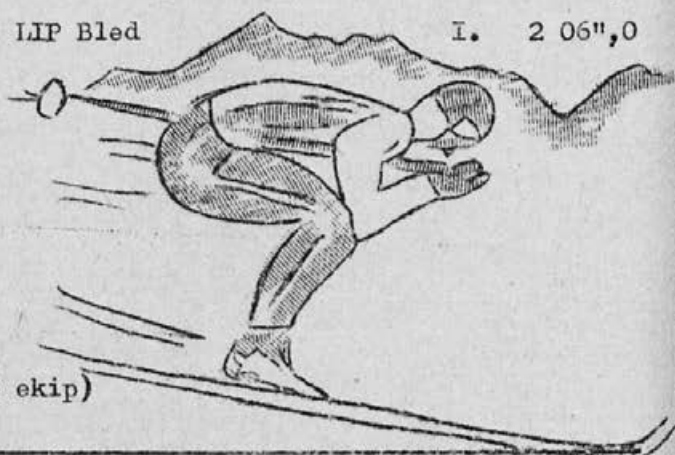
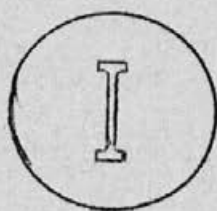
1.	Mulej Tine	LZG Kranj	I.	1 12",2
2.	Cvenkelj Franc	"Elan" Begunje	I.	1 14",9
3.	Lunežnik Tone	"Marles" Maribor	I.	1 15",2
4.	Štefe Janez	LZG Kranj	I.	1 16",4
itd.				

VELESIALOM ŽENSKE

1.	Vogrino Silva	GG Maribor	I.	0 57",0
2.	Pristavec Nataša	"Elan" Begunje	I.	0 59",0
3.	Pukl Justina	GG Maribor	I.	1 00",6
4.	Bergant Majda	"Elan" Begunje	I.	1 02",8
5. - 6.	Pirc Alenka	LIP Bled	I.	1 04",0
5. - 6.	Mandl Mara	"Marles" Maribor	I.	1 04",0
7.	Napotnik Jožica	GLIN Nazarje	I.	1 07",1
8.	Šalamon Štefka	GG Maribor	I.	1 10",0
9.	Potokar, dipl. eoc. Marija	"Jaloviča" Šk. Loka	I.	1 11",0
10.	Veber Anica	LIP Bled	I.	1 16",0
11.	Arhar Joža	KLI Logatec	I.	1 16",2

Doseženo mesto	Priimek in ime	Organizacija	Ekipa	Dosežen čas
12.	Dobida Majda	"Elan" Begunje	I.	1 18",2
13.	Mežek Minka	"Elan" Begunje	I.	1 20",0
14.	Gašpar Sonja	GG Slovenj Gradec	I.	1 29",0
15.	Horvat Marija	KLI Logatec	I.	1 29",1
16.	Pintar Anica	LIP Bled	I.	1 34",1
17.	Grgič Slavica	GG Maribor	I.	1 05",8
18.	Plaznik Jožica	GG Slovenj Gradec	I.	2 01",0
19.	Repe Polona	LIP Bled	I.	2 06",0

VELESRLALOM MOŠKI EKIPNO (nastopalo je 18 ekip)

Doseženo mesto	Organizacija	Priimek in ime tekmovalca	dosežen čas	čas ekipe
1.	GG Slovenj Gradec I.	Fortin Alojz	1 12",0	3 40",0
		Srebre Ivan	1 12",0	
		Fajmunt Stanko	1 16",0	
2.	LZG Kranj	Mulej Tine	1 12",2	3 43",8
		Klinar Jože	1 15",2	
		Štefe Janez	1 16",4	
3.	"Elan" Begunje I.	Bohinc Janez	1 14",2	3 44",0
		Detiček Friderik	1 14",9	
		Cvenkelj Franc	1 14",9	
4.	GG Bled	Lakota Peter	1 07",4	3 47",9
		Ogris Kristl	1 19",5	
		Podgoršek Jože	1 21",0	
5.	"Elan" Begunje II.	Pintarič Franc	1 18",7	3 60",1
		Pohar Franc	1 21",2	
		Peternel Janez	1 20",2	

itd.

VELESIALOM ŽENSKE EKIPNO

Doseženo mesto	Organizacija	Priimek in ime tekmovalca	dosežen čas	čas ekipe
1.	GG Maribor	Vogrinc Silva Pukl Justina Šalamon Štefka	0 57",0 1 00",6 1 10",0	3 07",6
2.	"Elan" Begunje	Pristavec Nataša Bergant Majda Dobida Majda	0 59",0 1 02",8 1 18",2	3 20",0
3.	LIP Bled	Pirc Alenka Veber Anica Pintar Anica	1 04",0 1 16",0 1 34",1	3 54",1

TEKI MOŠKI - netekmovalni razred (23 nastopajočih)

Doseženo mesto	Priimek in ime	Organizacija	Ekipa	Dosežen čas
1.	Gregorič Franc	LIP Bled	I.	34 44"
2.	Peterman Janez	"Elan" Begunje	I.	35 17"
3.	Konečnik Maks	KGP Kočevje	I.	35 22"
4.	Pogačar NAnton	GG Bled	I.	35 27"
5.	Gatej Slavko	LIP Bled	I.	38 31"
6.	Prelesnik Anton	KGP Kočevje	I.	38 37"
7.	Hrovat Janez	"Elan" Begunje	I.	39 20"
8.	Peterman Franc	"Elan" Begunje	I.	40 18"
9.	Godec Tomaž	LIP Bled	II.	40 36"
10.	Pangerc Silvester	"Elan" Begunje	I.	41 40"
itd.				

TEKI MOŠKI - tekmovalni razred (21 nastopajočih)

Doseženo mesto	Priimek in ime	Organizacija	Ekipa	Dosežen čas
1.	Gregorič Franc	LIP Bled	I.	34 44"
2.	Peterman Janez	"Elan" Begunje	I.	35 17"
3.	Pogačar Anton	GG Bled	I.	35 27"
4.	Gatej Slavko	LIP Bled	I.	38 31"
5.	Prelesnik Anton	KGP Kočevje	I.	38 37"
6.	Hrovat Janez	"Elan" Begunje	I.	39 20"
7.	Peterman Franc	"Elan" Begunje	I.	40 18"
8.	Godec Tomaž	LIP Bled	II.	40 36"
9.	Pangerc Silvester	"Elan" Begunje	I.	41 40"
10.	Jarkovič Tomaž	LIP Bled	II.	41 44"
itd.				

STAROSTNI RAZRED

1.	Konečnik Maks	KGP Kočevje	I.	35 22"
2.	Hrovat Janez	"Elan" Begunje	I.	39 20"
3.	Grilc Anton	GG Bled	I.	43 17"

TEKI MOŠKI EKIPNO (nastopalo je 6 ekip)

Doseženo mesto	Organizacija	Priimek in ime tekmovalca	Dosežen čas	Čas ekipe
1.	"Elan" Begunje	Peterman Janez Hrovat Janez Peterman Franc	35 17" 39 20" 40 18"	1 54' 55"

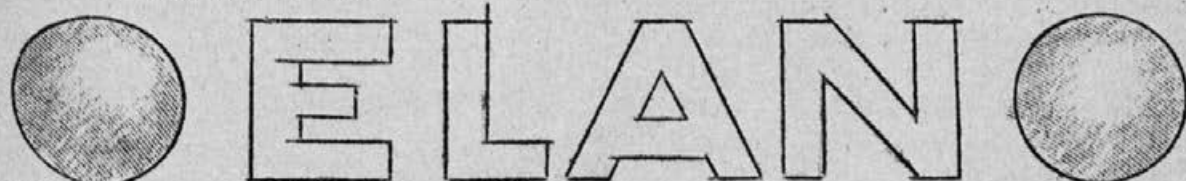
itd.

VRSTNI RED PODJETIJ V KOMBINACIJI

Mesto	Podjetje	T	O	Č	K	E
		velesl. moški	velesl. ženske	teki moški	teki ženske	skupaj
1.	"Elan" Begunje	217	57	49	-	323
2.	LIP Bled	175	45	51	12	283
3.	GG Slovenj Gradec	225	21	29	-	275
4.	GG Bled	194	-	35	-	229
5.	LZG Kranj	211	-	-	-	211
6.	GG Maribor	102	63	9	23	197
7.	GG Kranj	172	-	-	-	172
8.	KLI Logatec	132	25	-	-	157
9.	GLIN Nazarje	126	18	-	-	144
10.	"Marles" Maribor	116	19	-	7	142
11.	LIP Slovenj Gradec	137	-	-	-	137
12.	Papirnica Vevče	135	-	-	-	135
13.	KGP Kočevje	89	-	44	-	133
14.	"Jelovica" Škofja Loka	112	16	-	-	128
15.	DIT gozd. Tolmin	122	-	-	-	122
16.	GŠC Postojna	117	-	-	-	117
17.	GG Celje	104	-	-	-	104
18.	Biro za gozd. nač. Ljb.	100	-	-	-	100
19.	"Slovenijales" Ljubljana	95	-	-	-	95
20.	ZLIT Tržič	68	-	-	-	68
21.-22.	"Novoles" Novo mesto	62	-	-	-	62
21.-22.	"GG Ljubljana	54	-	8	-	62
23.	GG Postojna	58	-	-	-	58
24.	"Brest" Cerkljica	55	-	-	-	55
25.	GG Novo mesto	44	-	-	-	44
26.	LD "Puščava" Lovrenc	38	-	-	-	38

 ELAN

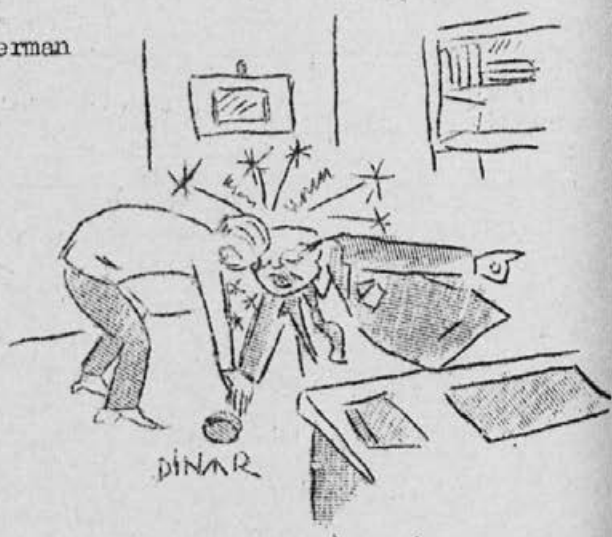
SLOVENSKO POVPREČJE OSEBNIH DOHODKOV
JE BILO LANI ZA 10,4 % VEČJE

Lansko leto sem večkrat v "Naši smučini" informiral bralca o gibanju povprečnih osebnih dohodkov tekom leta. V tem gibanju osebnih dohodkov je vsekakor padlo v oči to, da so bili isti v gospodarstvu v povprečju nižji kakor v negospodarskih dejavnostih. Poseben povdarek pa je bil dan, ker se naše podjetje uvršča v lesno industrijo, gibanju plač v lesni industriji, kjer smo lahko ugotovili, da so se plače zaposlenih v lesni industriji vse leto nahajale na repu razpredelnice, to se pravi, osebni dohodki so bili najnižji.

Sedaj, ko zaključujemo leto, bi pa dal še nekaj podatkov o povprečju meseca decembra, nato pa še povprečje za leto 1967.

Povprečje decemberskih osebnih dohodkov (izplačanih v januarju) je v Sloveniji doseglo po podatkih Zavoda SRS za statistiko 1.026 Ndin in je naraslo v primerjavi z mesecem novembrom za 7,7 %.

Povprečje v gospodarstvu je znašalo 980 Ndin in znaša porast le 5,6 %, dočim je v negospodarskih panogah višje, odnosno poraslo kar za 17,3 % in znaša 1.920 Ndin. Od povprečja je v tem mesecu od gospodarskih dejavnosti odstopalo le kmetijstvo s porastom kar za 40,9 % na 1.105 Ndin (v novembru je znašalo le 784 Ndin). Najvišje povprečje v gospodarstvu pa je imela trgovina s 1.133 Ndin, porast za 10,6 %. Z 7 % se je povečalo povprečje v industriji in beleži povprečno višino 934 Ndin, kar je za 4,4 % višje, sledi gostinstvo in turizem z 909 Ndin, nato pa obrt 929

Ndin in komunalna 949 Ndin.

V mesecu decembru pa so se znižali osebni dohodki v primerjavi s povprečjem le: v gozdarstvu za 7,2 % (na 886 Ndin) v gradbeništvu za 8,3 % na 876 Ndin ter promet za 4,9 % na 959 Ndin.

Če pogledamo negospodarske dejavnosti, pa so se osebni dohodki decembra zvišali predvsem v dejavnosti družbenih in državnih organov ter služb in sicer kar za 20,6 % na 1.428 Ndin. Zmeren je porast osebnih dohodkov v primerjavi z novembrskim v socialnem zavarovanju, kjer je povečanje za 6 % na 1.238 Ndin ter v političnih organizacijah za 7,1 % na 1.634 Ndin.

Največji porast v mesecu decembru je pri državnih organi in pravosodju za 26 % na 1.426 Ndin ter družbenih organizacijah za 22 % na 1.310 Ndin.

Če povzamemo povprečje porasta osebnih dohodkov napram prejšnjemu letu, pa ugotovimo, da je bilo izredno visoko povprečje osebnih dohodkov v mesecu decembru izplačano v zbornicah - 1.708 Ndin, (14,2 % več), v financah je znašalo 1.449 Ndin, zvišanje za 19,5 %.

Ker so nam poznani decembrski podatki, nam je tudi znano gibanje osebnih doho-

dkov v celotnem lanskem letu:

Dvig v povprečju osebnih dohodkov je v Sloveniji v primerjavi z letom 1966 10,4 %. Povprečna višina osebnih dohodkov na zaposlenega pa je 910 Ndin.

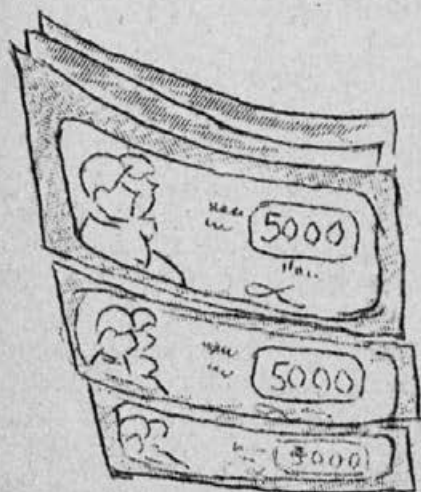
Če primerjamo porast v gospodarstvu napram porastu v negospodarskih dejavnostih, pa je slika sledeča:

V gospodarstvu je porast nekoliko manjši - 10,2 % in znaša lansko povprečje 886 Ndin, v negospodarskih dejavnostih pa je višji - 11,4 % in je povprečje 1.054 Ndin.

Med gospodarskimi dejavnostmi se giblje zvišanje povprečnih osebnih dohodkov v lanskem letu od 16,9 % (v komunalni 886 Ndin) ter 14,3 % v obrti 846 Ndin, do najnižjega 7,1 % v gozdarstvu (864 Ndin).

Med industrijskimi panogami je lani povprečje osebnih dohodkov najbolj povečala filmska industrija - za 63,3 % (1.293 Ndin) in industrija gradbenega materiala za 19,8 % na 967 Ndin.

Nekoliko nad povprečjem je dvig osebnih dohodkov v kovinski industriji 13,9 % na povprečje 911 Ndin ter v lesni industriji za 12,2 % - kjer je pa povprečje dohodkov najnižje 745 Ndin.

Torej, kljub temu, da so se v lanskem povprečju procentualno dvignile plače v lesni industriji nad povprečje gospodarskih dejavnosti, to je nad 10,2 %, pa realno povprečje torej izraženo v mesečnih osebnih dohodkih znaša le 745 Ndin in je najnižje v industriji. Torej lesni delavci so še vedno na zadnjem mestu.

V dejavnostih družbenih in državnih organov in služb so bili osebni dohodki v lanskem letu v povprečju za 17,8 % višji kot leto preje. Povprečje na zaposlenega je znašalo 1.152 Ndin.

Najvišji porast je zabeležen v političnih organizacijah za 21,2 %, na 1.363 Ndin, največje povprečje pa je v zbornicah, kar 1.394 Ndin in dvig za 15,9 %.

Porast povprečje osebnih dohodkov kulturne in socialne dejavnosti pa je znašal lani 9,4 %, povprečje pa je 1.023 Ndin. Med prvimi po absolutni višini povprečja je umetnost, kjer je povprečni osebni dohodek narasel na 24,4 % 1.227 Ndin, sledi kultura, socialno varstvo, znanost, šolstvo, itd.

Če pa pogledamo naše podjetje, o katerem vemo, da so v primerjavi s povprečjem v lesni industriji naši osebni dohodki bili v Sloveniji, kakor tudi v Jugoslaviji med enim najvišjih, dobimo sledeče:

Povprečni osebni dohodki so za mesec december 1967 znašali 987 Ndin, napram novembru istega leta z 947 Ndin, to se pravi, da so padli v decembru za 5,6 %. To je razumljivo, če vzamemo dejstvo, da so naši najmočnejši meseci, ko moramo največ proizvajati, september, oktober in november in da novembra praktično že moramo zaključiti našo letno proizvodnjo in se pripravljati na prihodnjo.

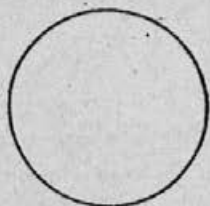
Če še pogledamo izplačane osebne dohodke za celo leto, pa vidimo, da je znašalo povprečje v letu 1967 918,66 Ndin in napram letu 1966, ko je bilo 812,85 Ndin, kaže dvig za 13,02 %.

Iz tega pa vidimo, da je povprečje naših osebnih dohodkov celo nad povprečjem osebnih dohodkov v gospodarstvu, ki so zabeležili porast 10,2 % in znaša lansko povprečje 886 Ndin.

Primerjava osebnih dohodkov po razponih:

Razpon netto osebnih dohodkov na mesec - Ndin	1 9 6 6		1 9 6 7	
	število delavcev	%	število delavcev	%
401 - 500	3	0,5	-	-
501 - 600	59	9,5	14	2,3
601 - 700	149	23,9	65	10,7
701 - 800	177	28,4	134	22,0
801 - 1000	173	27,7	281	46,1
1001 - 1200	40	6,4	68	11,2
nad 1401	16	2,5	20	3,3

Iz gornje razpredelnice je razvidno, da so prejšnji nizki razponi iz leta 1966 od 401 do 500 in od 501 do 600 iz leta 1966 praktično že močno izginili in da se je skoraj enako procentualno povprečje delavcev, ki so imeli osebne dohodke med 601 do 700 in 701 do 800 do 1000 v letu 1967, močno dvignilo na stran dohodkov 801 do 1000 Ndin, kajti tu beležimo skoraj polovico izplačanih osebnih dohodkov, t.j. 46,1 %.

Torej, kakor rečeno, smo prav primerno nad povprečjem.

Ko govorimo o povprečju osebnih dohodkov, pa naj bralce še seznanimo, kako so se gibali naši, torej "Elanovi" osebni dohodki po razponih.

Tudi pravilna razdelitev po razponih je ena važnih poglavij v delitvi osebnih dohodkov in zaradi tega primerjen razpon iz leta 1966 in pa 1967.

podaljšujmo življenja!

Živimo v času velikih nasprotij in silnega napredka znanosti. Človeška noga že skoraj stopica po sosednji luni, ko milijoni še umirajo od lakote. Taborišča kot Ayschwitch in Dachaw, so nepotrebni muzeji ob kruti sedanjosti Vietnama.

Imamo srečo (ki ni slučajna), da živimo na tistem delu planete, kjer je znanost usmerjena v dobro človeka. In vendar tudi pri nas padajo žrtve vse pre-pogosto nepotrebne in zato še bolj tragične. Moderna tehnika, avtomatizacija, motorizacija, zaradi prevelikega tempa razvoja, preraščajo zmoglost naše prilagodljivosti. Kadar koli razgrnemo časopis, črna rubrika v njem ni nikoli prazna. Danes beremo mi, jutri berejo o nas. Da, tako je to naše življenje; Pestro, težavno, lepo, kruto, čudovito, krivično - kakršno koli že je, vedno pa je eno samo in vredno, da se zanj borimo. Zato potrebuje vsakdo orožje za primer nesreče, z drugimi besedami povedano, sleherni član naše družbe bi moral poznati in obvladati osnovne resnice o načinu nujnega prve pomoči.

Letos bomo organizirali v podjetju dva tečaja iz prve pomoči za osebe, ki morajo zaradi odgovornosti ali samega delovnega mesta osvojiti vsaj minimalno znanje iz prve pomoči. Seveda pa bomo s tečajema zajeli le peščico ljudi na ključnih položajih (kar se tiče prve pomoči) v podjetju, preostala večina pa bi še naprej ostala nepoučena. In zato v primeru nesreče negotova, ne koristna ali celo škodljiva. Da bi vsaj deloma in kolikor je v naših močeh, izboljšali pripravljenost celotnega kolektiva, za primer nesreče v tovarni, doma ali kjerkoli, smo se odločili, da v tem letu naučimo vse s teh-

niko reševanja iz stanja navidezne smrti. To stanje, ko je ponesrečencu prenehalo biti srce ali zastalo dihanje, je pri vrsti nezgod pogosto in v takih trenutkih se moramo popolnoma zavedati dejstva, da moramo sami ukrepati, storiti svojo dolžnost takoj, ker je lahko usodna vsaka sekunda. Za vojsko je nekdo dejal, da je prerisna stvar, da bi jo prepustili samo generalom. Podobno bi lahko dejali, da je zastoj dihanja in bitje srca prerisna stvar, da bi jo prepustili samo zdravnikom. Takrat, ko bo prišel zdravnik, bo po navadi že prepozno, vedeti pa tudi moramo, da le-ta ne bo oživiljal nič drugače, kakor bi lahko storili sami, če bi bili večji tega.

Od mnogih metod je danes za najboljšo priznana metoda umetnega dihanja usta na usta ali usta na nos. V rabi so posebne lutke, na katerih se lahko učimo pravilno tehniko masaže srca in umetnega dihanja. V podjetju take lutke nimamo, čeprav je bilo zaželeno. Dobili pa smo možnost, tako lutko sposojati si za dalj časa in večkrat. V kakšni obliki bomo organizirali to množično učenje, še ne bi mogel povedati. Vsekakor organizirali to bomo. Današnji zapis vzemite kot uvod oz. vspodbudo k praktičnemu delu, ker se zavedam, da ostane trajna in trdna lastnina samo tisto znanje prve pomoči, ki ga osvojijo naše roke. Vseeno pa si oglejte in preberite platnice smučine, ki ni so samo obleka za vaše glasilo, temveč naj bi bile tudi del njegove vsebine.

KADRI februarja

Boža Mali

STANJE DELOVNE SILE:

V podjetju, vključno z obratom družbe-
ne prehrane je zaposlenih 612 delavcev,
od tega:

moških	334
žensk	278

V inštitutu pa je zaposlenih 19 delav-
cev, od tega:

moških	16
žensk	3

GIBANJE DELOVNE SILE:

V mesecu februarju so se na novo zapos-
lili:

MERKELJ Janez - ključavničar VK v kovi-
nskem oddelku;

MALOVRH Slavko - delavec NK, gasilec v
splošnem sektorju;

PAPLER Franc - ključavničar KV v pomož-
nem obratu;

PRSKALO Ivan - orodjar KV v kovinskem
obratu;

POHAR Milan - tehnik v
inštitutu

V mesecu februarju pa so odšli iz podje-
tja:

DEŽMAN Anton - delavec NK, zaposlen na
delovnem mestu montažna
dela v smučarskem obratu
- v JLA;

ŠUNKO Ivan - delavec NK, zaposlen na
delovnem mestu montažna
dela v smučarskem obratu
- v JLA;

RAZINGER Alojz - tehnik SS, zaposlen
na delovnem mestu vod-
ja sušilnice - po spo-
razumu v pokoj.

POROČILI

Poročili so se:

MARINČIČ Stanislava - delavka v smučar-
skem obratu

KOSEL Anton - ekonomist v tehničnem bi-
roju

ŽAFRAN Franc - ključavničar v brusilni-
ci

SUDIČ Anton - delavec PK v smučarskem
obratu

KRANJC Terezija - delavka NK v smučars-
kem obratu

Čestitamo in želimo veliko sreče in za-
dovoljstva na novi življenski poti!

ZA KRATEK ČAS

J.K.

ODGOVORI NA UGANKE IZ PREDZADNJE ŠTEVILKE:

1. Barva medveda:

Uganika zahteva nekaj znanja iz matematike in zemljepisa. Če pregledamo skico poti, ki so jo lovci opravili, takoj ugotovimo, da imamo opravka s pravokotnim trikotnikom. Tu je hipotenuza vedno daljša od katet. Torej bi lovci na povratku morali opraviti daljšo pot kot 10 km. Poiskati je treba slučaj, kjer je v naravi ta pot vendarle 10 km. Vzemimo, da so se lovci zbrali na severnem tečaju. Potem gredo 10 km proti jugu, kjer so naleteli na medvedovo sled in ga 10 km vzhodnje ustrelili. Vsako mesto na vzporedniku pa je enako oddaljeno od tečaja, torej imajo lovci nazaj grede 10 km dolgo pot. Ker pa se to dogaja na zemeljskem tečaju, je medved bele barve.

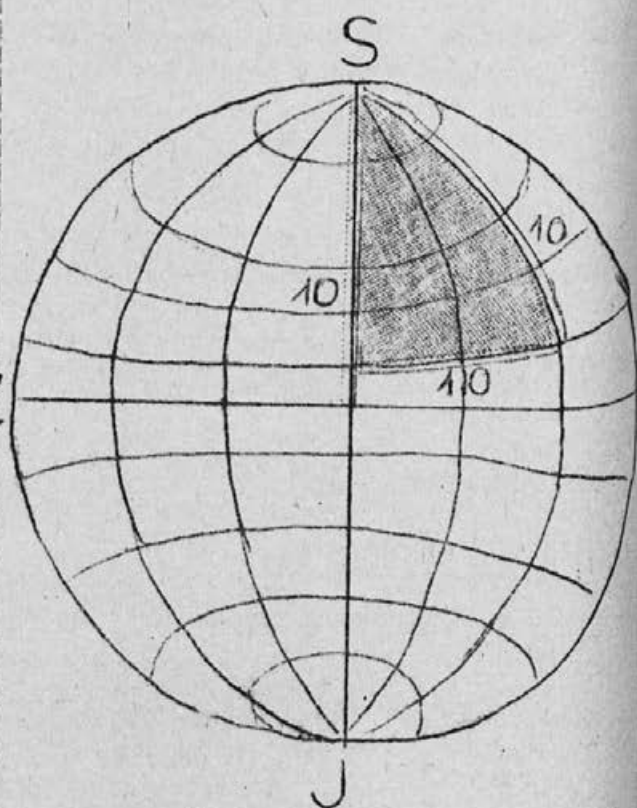
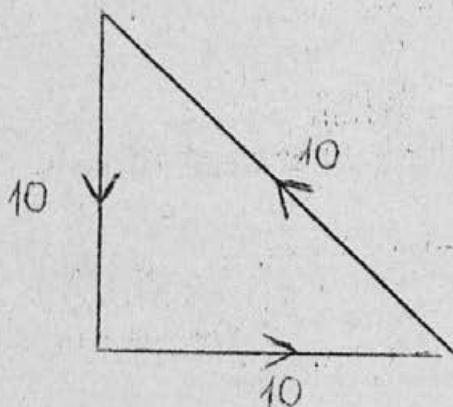
2. Delitev zapuščine:

17 krav ni mogoče deliti na plovico ali tretjino, ne da bi krave razpolavljali. Sinovi so si pomagali takole: pri sosedu so si izposodili eno kravo. Imeli so torej 18 krav. To število pa so delili brez ostanka z 2 in 3.

starejši sin je dobil $(1/2)$ - 9 krav,
srednji sin je dobil $(1/3)$ - 6 krav,
mlajši pa kot je bilo domén, - 2 kravi.

skupaj   17 krav
=====

Sinovi so si razdelili 17 krav, osemnajsto pa so lahko vrnili sosedu.

NOVE UGANKE:

1. Polž:

Polž leze na zid, ki je 5 m visok. Vsak dan preleze 3 m navzgor, ponoči pa zdrkne 2 m navzdol.

Po koliko dneh bo prilezel na vrh zidu?

2. Beduina:

Dva popotna beduina, od katerih je imel eden pet, drugi pa tri hlebce kruha, sta naletela v puščavi na sestradana bogatina, ki mu je pošla zaloga hrane. Skupaj so pojedli kruh v enakih delih. Bogatin je dal obema beduinoma v plačilo osem cekinov in nadaljeval svojo pot.

Beduina se nista mogla zediniti, kako si naj razdelita denar. Oni, ki je imel pet hlebcev, je zahteval pet cekinov zase, za tovariša pa 3 cekine. Drugi pa je trdil: "Dva sva, torej pritiče vsakemu polovica. Tu imaš štiri cekine. Tisti hlebec, ki si ga imel več, Ti bom plačal posebej." Nista se mogla zediniti in sta šla h kadiju. Kadi jima je dokazal, da nobeden ni imel prav in je denar pravično razdelil. Koliko je dobil vsak?

(Nadaljevanje s str. 4)

HOLMENKOL:

Bil je v stalnem kontaktu z Elanom in s smučarji, ki so vozili naše smuči in jim nudil izredno pomoč.

Naši servisni ekipi pa je posredovalo novo laboratorijsko navodilo o mažah in mazanju, kar bomo doma na seminarjih odlično posredovali drugim. Mojster o tem je nedvomno tov. Sajbic.

In še to, da je samo 12 podjetij od 158 interesentov, dobilo v znak priznanja Olimpijske diplome, med njimi tudi Elan, predvsem po zaslugi servisa.

Carinskih težav ob povratku nismo imeli nobenih.

August Weithauser

2000 N DIN NAGRADE

POROČILO KOMISIJE ZA IZUME IN TEHNIČNE IZBOLJŠAVE

Komisija je že na nekaj sejah obreževala vlogo tov. Jerla Vinka v zvezi uporabe tanjših polietilenskih oblog od 1,8 na 1,6 mm in pa na spremembo konstrukcijo sredice, oboje pri metalnih smučeh.

Na podlagi vsega gradiva, s katerim komisija razpolaga, je komisija zavzela naslednji zaključek:

Glede na vpeljavo navedenih sprememb v proizvodnji in v tej zvezi nastalega znižanja stroškov proizvodnje metalnih smuči, predlaga komisija UO podjetja v potrditev in izplačilo tov. Jerla Vinka enkratno nagrado v višini čiste zneska 2.000 Ndin.

gibljiyi del OD

IZPLAČANO ZA MESEC FEBRUAR 1968

SMUČARLIJA	120 %
SLO - TELOVADNO ORODJE	146 %
KOVINSKI OBRAT	105 %
SEDLARSKI OBRAT	112 %
OBRAT PLASTIKE	103 %
SKUPAJ LESNI OBRAT	122 %
SKUPAJ PODJETJE	119 %

NAGRADNA KRIŽANKA

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12
13						14						
15			16		17				18			
19		20		21				22		23		
24			25		26			27		28		29
	30			31			32			33		
		34			35	36						
	37								38			39
40			41				42	43		44		45
46		47		48		49			50		51	
52			53		54				55		56	
57				58				59		60		
61								62				

Janez Legat

VODORAVNO:

1. čistilno orodje, 6. zvezna država ZDA (severna država), 13. površina - ploščina, 14. državni tožilec (p....), 15. podredni veznik, 16. površinska mera, 18. tovarna v Celju, 19. pogosto žensko ime, 21. prednost, prvenstvo, 23. izumrlo govedo, 24. nemški filozof, 26. enaka šumnika, 27. otok v Irskem morju, 29. kemična oznaka za navdom, 30. ameriška filmska igralka (Patricija), 32. brenkalni instrument, 34. poganka, 37. kostnica, 38. reka v južni Franciji, 40. veznik, 41. noški potomec, 42. avtomobilna oznaka Skopje, 44. konj visoke rasti, 46. hčerini mož,

48. spremne ladje, varstvo, 51. del obraza, 52. ime naše znane pisateljice, 54. mesto v mandčuriji, 56. začetnici pisatelja (Bajke in povesti o Gorjancih) 57. priprisanost, predanost ideji, 59. znan nemški pesnik (Maria), 61. italjansko mesto, kjer je leta 1920 bila podpisana pogodba Italije z Jugoslavijo, 62. simfonično delo Rimskega Korsakova

NAVPIČNO:

1. domača žival, 2. glavno mesto Armenske SSR, 3. kemična oznaka za telur, 4. tako pravimo italjanom, 5. drugi največje mesto v Siriji, 6. ime armenskega skladatelja Kočaturjana, 7. mesto v ZDA,

naslov vestern filma, 8. začetnici našega znanstvenika, 9. tuje žensko ime, 10. žitna plesen, 11. mesto na Švedskem z velikimi rudniki, 12. ubranost glasov, 14. krilata žival, 17. nenadna skръčitev mišičevja, 20. dodatek k pogodbi, privesek, 22. znamka čeških avtomobilov, 25. ime ukrajinskega pesnika Šerženka, 28. nabava za denar, 31. pesnik, 32. kratica za tisoč voltov, 33. Žlahtni plin, 35. dolina v hrvaškem primorju, 36. medmet, 37. mesto in jezero v državi New York, 39. najslabši red v šoli, 40. naš naziv za Smarno, 42. jutranja zarja, 43. pevski zbor, 45. antično ime za Donavo, 47. utrip s trepalnico, 49. rodbinsko ime pesnika Oridija, 50. domače žensko ime, 53. vzdevek Getejeve matere, 55. Beograjski tednik, 58. avtomobilska oznaka nizozemske, 60. kratica za "Ljudsko tehniko".

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

VODORAVNO:

1. KAIRO, 6. KRAT, 10. SOVRAG, 11. ROTOR, 13. ŠKRLAT, 14. ZAPEČEK, 16. ČI, 17. ANANAS, 19. AVA, 20. IRA, 22. RAB, 23. PAJEK, 25. POLET, 28. PISUN, 30. ŽI, 31. KROHOTANJE, 34. ŠO, 36. OMELO, 37. TANIN, 40. PROSO, 42. EST, 44. AGA, 45. IKS, 46. KOTLET, 49. NR, 50. KAMERUN, 53. APARAT, 55. NAMEN, 56. ŠKOREC, 57. NUJA, 58. NASAD.

Prejeli smo 21 rešitev, od tega:

15 pravih
6 nepravih

NAGRADE:

I.	KOREN Marija, upokoj.	
	Nova vas 27/a, Radovlj.	30 Ndin
II.	BERGANT Franc	20 Ndin
III.	POTOČNIK Vinko	10 Ndin

ZAHVALA!

Vsem sodelavcem in prijateljem iskrena hvala za pozornost, ki ste mi jo izkazali ob moji nesreči, pri izgubi ljube mame.

Justin Stanko

ZAHVALA!

Ob boleči izgubi drage mame, se lepo zahvaljujem vsem za izrečena sožalja.

Posebno pa se zahvaljujem sindikatu in sodelavcem za podarjeno cvetje.

Sitar Rok

ZAHVALA!

Ob težki izgubi mojega sina, se najlepše zahvalim vsem, ki so ga spremili do groba.

Najlepša hvala sindikatu za cvetje, sodelavcem pa za denarno pomoč.

Krivic Ivanka

ZAHVALA!

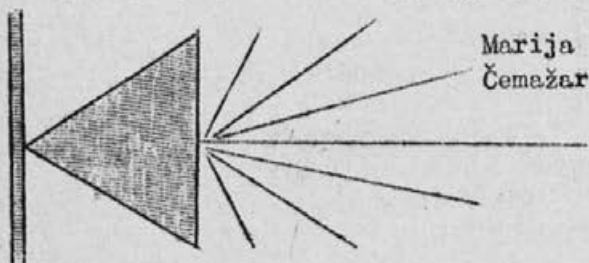
Ob nenadni izgubi dragega očeta

FRANCA FABJANA

se zahvaljujem vsem za sočustvovanje in sožalja. Posebno pa se zahvaljujem sindikatu in sodelavcem kontrole za podarjene vence.

Franc Fabjan

KINO RADOVLJICA

Marija
Čemažar

JAZ ŽENA - švedski film

13. 3. 1968 ob 20 uri
15. 3. 1968 ob 20 uri
17. 3. 1968 ob 20 uri

ATTACK - ameriški vojni film

14. 3. 1968 ob 20 uri
16. 3. 1968 ob 18 uri
17. 3. 1968 ob 16 uri

CILJ 500 MILLJONOV - francoski film

16. 3. 1968 ob 20 uri
17. 3. 1968 ob 18 uri

V SENCĀ ZOROJA - italijansko-španski barvni CS film

17. 3. 1968 ob 14 uri

IZLET NA TAHITI - francoski barvni CS film

20. 3. 1968 ob 18 in 20 uri
22. 3. 1968 ob 20 uri
24. 3. 1968 ob 20 uri

TARZAN, KRALJ DŽUNGLE - ameriški film

21. 3. 1968 ob 20 uri
23. 3. 1968 ob 20 uri
24. 3. 1968 ob 16 in 18 uri

TOMI IN JERY V VESOLJU - ameriška barvna risanka

23. 3. 1968 ob 18 uri
24. 3. 1968 ob 14 uri

TRI LJUBEZENSKE NOČI - italijanski barvni omnibus CS film

26. 3. 1968 ob 20 uri
27. 3. 1968 ob 18 uri

EN MOŽ IN ENA ŽENA - ameriški barvni kriminalni CS film

27. 3. 1968 ob 20 uri
29. 3. 1968 ob 20 uri
30. 3. 1968 ob 20 uri
31. 3. 1968 ob 16 uri

LIGEJIN GROB - ameriški barvni film

28. 3. 1968 ob 20 uri
30. 3. 1968 ob 18 uri
31. 3. 1968 ob 20 uri

KOMANČEROSI - ameriški barvni western CS film

31. 3. 1968 ob 18 uri

MLADI TORLES

2. 4. 1968 ob 20 uri
3. 4. 1968 ob 18 uri

NEVSTRAŠNI MAŠČEVALEC - špansko-italijanski barvni CS film

3. 4. 1968 ob 20 uri
6. 4. 1968 ob 20 uri
7. 4. 1968 ob 14 uri

ŽIVLJENJE NA NITKI - ameriški film

4. 4. 1968 ob 20 uri
7. 4. 1968 ob 18 uri

DVOBOJ PRI DIABLU - ameriški barvni western film

5. 4. 1968 ob 20 uri
6. 4. 1968 ob 18 uri
7. 4. 1968 ob 16 in 20 uri

URAGAN - ameriški film (kinoteka)

9. 4. 1968 ob 20 uri
10. 4. 1968 ob 18 uri

ŠAJENSKA JESEN - ameriški barvni western film

10. 4. 1968 ob 20 uri
13. 4. 1968 ob 17,30 uri
12. 4. 1968 ob 20 uri
14. 4. 1968 ob 15,30 in 20 uri